

PROF. DR. SC. THEODOR DÜRRIEGL

[10. LISTOPADA 1926. – 20. SRPNJA 2022.]

U mjesecu srpnju 2022. godine u 96. godini preminuo je naš Theodor Dürriegl, profesor, učitelj, gospodin, prijatelj, legenda hrvatske reumatologije, fizijatar, reumatolog, humanist, publicist, urednik, leksikograf, enciklopedist, poliglot, erudit, intelektualac *par excellence*.

Jedna sam od mnogih koji bi mogli pisati o profesoru Dürrieglu i s ponosom sam prihvatila tu časnu zadaću. Ovo je osobni doživljaj moga prvog reuma-učitelja koji me se dojmio još u studentskim danima svojim jasnim i konciznim iznošenjem složenih, a na prvi pogled nezanimljivih tema. Bio je iznimno elokventan predavač, zanesen kliničar i znanstvenik. Učio nas je kliničkom radu na najljepši mogući način – svojim pristupom bolesniku. Približio nam je znanost učeći nas biranim riječima i lijepim rečenicama, nikada ni previše ni premalo. To je čovjek koji je mnoge uveo u svijet reumatologije i odgojio generacije liječnika koji su tako spoznali ozbiljnost i izazov „reume, kosto-bolje“ u kliničkoj medicini. U njegovo vrijeme nije bilo „čudotvornih“ bioloških lijekova za upalne reumatske bolesti pa je uz tadašnju farmakoterapiju isticao važnost ciljane kineziterapije i aplikacije fizikalnih agensa, a nadasve strpljenje bolesnika i liječnika. Njegovao je timski rad u kojemu mu je svaki član bio jednako vrijedan u ostvarenju terapijskoga cilja. Sve su to načela koja vrijede i danas. Hijerarhijski gledano, bio je na vrhu, a sa svima se ophodio jednako pristojno i toplo, neovisno o statusu. Šireći interes za bolesti sustava za kretanje ostvario je i poticao suradnju s drugim specijalnostima. U Klinici za reumatske bolesti i rehabilitaciju održavali su se redoviti sastanci s radiologima, ortopedima i internistima s traženjem najboljeg rješenja za reumatskog bolesnika. Znao je slušati i čuti sugovornika, što se vidjelo iz njegova živahnog pogleda iza naočala i katkada, opravdano, pomalo ciničnih pitanja i komentara. Rafinirana doza humora pratila je neformalna druženja na našim reumatološkim kongresima na kojima je bio je gost dokle god mu je to zdravlje dopuštalo. U svaki je razgovor unosio puno topline, razumijevanja i poštovanja. Cijeli radni vijek borio se za napredak reumatologije koja je tradicionalno bila zanemarena u odnosu na druge specijalnosti. Prvi se u Hrvatskoj počeo sustavno baviti reumatskim bolestima i njihovom farmakoterapijom, prvenstveno temeljnim liječenjem reumatoidnog artritisa. Theodor Dürriegl sa suradnicima napisao je 1966. prva skripta za učenje reumatologije, a treće i zadnje izdanje iz 1975. i danas čuvam. Kroz sve ove godine i „nevere“ kojima je reumatologija u Hrvatskoj bila izložena stasala je ekipa vrsnih reumatologa pa danas hrvatska reumatologija ima svoje mjesto na europskoj i svjetskoj reumatološkoj karti. Osim reumatologije velika strast bilo mu je proučavanje hrvatskog jezikoslovlja, što dokazuje njegov neumorni rad u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (HAZU). Opuštao se uz klasičnu glazbu i umjetnost. Aktivni hobi bila mu je fotografija. Kada je odlazio u mirovinu u Klinici nam je velikodušno ostavio gomilu fotografija i dijapozitiva vezanih za nastavu. Dio svojih interesa prenio je na neke od nas želeći da mislimo i pišemo znanstveno i pismeno, klinički logično i etično te svaki radni dan pretvorimo u zanimljivo iskustvo. Bila je privilegija raditi s profesorom.

Rođen je u Zagrebu 10. listopada 1926., gdje se školovao i proveo praktično cijeli životni vijek. Nakon smrti prve supruge Zsuzse bio je brižan otac kćeri Marije-Ane koja na neki način ide očevim stopama, baveći se znanostima. Medicinski fakultet završio je u Zagrebu 1953., a potom stažirao u Zrenjaninu. Prvo radno mjesto u Zagrebu bila mu je Centralna reuma-stanica u Mihanovićevoj ulici (sada Poliklinika za reumatske bolesti, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr. Drago Čop“) u kojoj je radio od 1956. do 1966. godine. Ondje je specijalizirao fizikalnu medicinu i položio specijalistički ispit. Nakon toga odlazi u KBC Zagreb na Rebro, gdje je do 1991. bio predstojnik Zavoda za reumatske bolesti i rehabilitaciju, kasnije Klinike za reumatske bolesti i rehabilitaciju Kliničkoga bolničkog centra Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Umirovljen je 1992. godine.

Njegova bogata akademska karijera započinje obranom doktorske disertacije 1964. godine pod naslovom *Osobitosti reumatoidnog artritisa u muškaraca*. Godine 1966. izabran je za docenta na Medicinskom fakultetu za predmet Fizikalna medicina i rehabilitacija, a 1975. postaje redoviti profesor na Katedri za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju. Bio je član više fakultetskih povjerenstava i odbora te prodekan. Na inicijativu profesora Dürriegla i profesora Zdenka Radoševića oblikovan je

program studija reumatologije, pa je tako ona ušla u poslijediplomski nastavni plan Medicinskog fakulteta. Godine 1978. održan je prvi poslijediplomski studij iz reumatologije u suradnji Katedre za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju i Katedre za internu medicinu.

Redoviti član Akademije za medicinske znanosti Hrvatske (AMZH) bio je od njezina osnutka 1961. i njezin laureat za 2009. godinu; bio je i članom njezina Senata. Godine 1986. postaje član suradnik Razreda za medicinske znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU), a od 2000. do smrti bio je voditelj njezina Obora za medicinsku leksikografiju. U Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža bio je pomoćnik glavnog urednika *Medicinske enciklopedije*, *Medicinskog leksikona*, stručni urednik *Enciklopedijskog rječnika humanog i veterinarskoga medicinskog nazivlja* te urednik medicinske struke u *Hrvatskoj općoj enciklopediji*.

Godine 1967. u Hrvatskom liječničkom zboru (HLZ), a u okviru Sekcije za reumatologiju, fizikalnu medicinu i balneoklimatologiju osnovao je samostalnu Reumatološku sekciju HLZ-a (danas Hrvatsko reumatološko društvo, HRD/HLZ) čiji je predsjednik bio gotovo deset godina. Dugi niz godina održavao je nastavu budućim fizioterapeutima, pa je 2013. bio jednim od laureata Visokoga zdravstvenog učilišta u Zagrebu.

Od 1963. do 1991. bio je pokretač i glavni urednik časopisa *Reumatizam* koji i danas izlazi. Član uredništva ili uredničkog savjeta bio je u časopisima *Liječnički vjesnik*, *Acta medica Croatica*, *Zeitschrift für Rheumatologie*, *Archives of Interamerican Rheumatology* i drugima. Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko reumatološko društvo te njemačko, austrijsko, čehoslovačko, slovensko i argentinsko reumatološko društvo dodijelili su mu počasna članstva.

Teško je znati, a kamo li spomenuti sve njegove domete, radove, članstva u različitim odborima i povjerenstvima, uredništvima stručnih domaćih i stranih glasila, nagrade, priznanja, ordene i počasna članstva. Objavio je više od 470 znanstvenih i stručnih radova u domaćim i međunarodnim publikacijama, od toga sedam knjiga. Bio je pozvani autor 14 poglavlja u knjigama, domaćim i stranim udžbenicima. Održao je bezbroj divnih predavanja studentima, medicinskim sestrama i fizioterapeutima. Brojna izlaganja na kongresima čule su stotine liječnika različitih specijalnosti. Po umirovljenju još se kratko bavio kliničkim radom, objavio je nekoliko članaka i poglavlja u knjigama, a s prof. dr. sc. Kristinom Potočki napisao je 2011. sveučilišni udžbenik *Klinička reumatološka radiologija*. Do zadnjih dana života bio je posvećen leksikografiji.

Hvala, gospodine profesore, i počivali u miru!

Izv. prof. dr. sc. Đurđica Babić-Naglić, dr. med.
fizijatar-reumatolog u mirovini

Izvori podataka:

1. *Ivanišević G, ur.* Theodor Dürrigl. Sjećanja. Biografija. Bibliografija. Zagreb: Hrvatski liječnički zbor, Hrvatsko reumatološko društvo; 2006, str. 220.
2. <https://www.info.hazu.hr/clanovi>

